

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
Economic Factors Influencing Personal Financial Management of Personnel
in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1

วรรณภา ธรรมรักษา^{1,*} และ อัจฉรวรรณ รัตนพันธ์²

Wannapha Thamraksa^{1,*} and Aucharawan Rattanapan²

^{1,2}หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

^{1,2}Master of Business Administration, Major of Business Administration, Suratthani Rajabhat University

*Corresponding author's email: wanam1979@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

17 กันยายน 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

22 พฤศจิกายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

8 กุมภาพันธ์ 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 2) การจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 และ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และลูกจ้างประจำ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 1,469 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน จำนวน 306 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบตามความสะดวก โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อ ค่าใช้จ่าย อัตราผลตอบแทน และรายได้ 2) การจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนหลังเกษียณ การบริหารหนี้สิน การออม และการลงทุน และ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้ ค่าใช้จ่าย และอัตราผลตอบแทน ที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาวะเงินเฟ้อ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น

ผู้มีรายได้และรายจ่ายที่แน่นอน จึงให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้จ่าย ภาวะเงินเฟ้อจึงเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อประชากรกลุ่มอื่นหรือตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากงานวิจัยนี้

คำสำคัญ : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ, การจัดการการเงินส่วนบุคคล, บุคลากร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1

ABSTRACT

The objectives of this quantitative research were to examine 1) the economic factors of personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1, 2) the personal financial management of personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1, and 3) the economic factors influencing the personal financial management of personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1. The research population included 1,469 educational personnel, administrators, teachers, and permanent employees within Chumphon Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and selected through convenience sampling, with the total number of 306 people. The data were collected via a 5-level rating scale questionnaire and analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation. The hypothesis testing was conducted using regression analysis.

The findings revealed that 1) the overall level of opinion regarding economic factors among personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1 was at high level ($\bar{X} = 3.78$), ranked in the following order: inflation, expenses, return rates, and income. 2) The overall level of opinion regarding personal financial management among personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1 was at high level ($\bar{X} = 3.86$), ranked in the following order: retirement planning, debt management, savings, and investments. Finally, 3) the economic factors, specifically income, expenses, and return rates, significantly affected the personal financial management of personnel in Chumphon Primary Educational Service Area Office 1 was at a statistically significant level of .05. As for inflation, it was found to be not statistically significant. This may be caused by a sample of people who have fixed income and expenses. Therefore, spending planning was focused. Inflation was therefore an economic factor that might affect other populations or other variables than this research.

Keywords: Economic Factor, Personal Finance Management, Educational Personnel, Chumphon Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวนโยบายภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย เพื่อเศรษฐกิจดิจิทัล และการเติบโตอย่างยั่งยืน (Financial Landscape) ซึ่งเป็นทิศทางการพัฒนาภาคการเงินที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการกำกับดูแลความเสี่ยง เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยให้ภาคครัวเรือนอยู่รอดและปรับตัวสู่โลกใหม่ได้อย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำ "แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน" เพื่อสะท้อนข้อมูลเชิงลึกของหนี้ครัวเรือนไทย และสื่อสารหลักการในการแก้ปัญหาหนี้ให้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ รวมทั้งคำนึงถึงภาระระยะยาวมากขึ้น ภายหลังที่เศรษฐกิจเริ่มทยอยฟื้นตัว และได้ปรับมาตรการให้น้ำหนักการแก้หนี้ระยะยาวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานาน ที่อาจฉุดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจ สร้างความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน และอาจลุกลามไปเป็นปัญหาสังคมซึ่งจะยิ่งแก้ไขได้ยากขึ้น ในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน ต้องทำอย่างครบวงจรให้เหมาะสมกับ ลักษณะและสาเหตุของปัญหาในแต่ละช่วงของการเป็นหนี้ และต้องทำอย่างถูกหลักการ คือ แก้ให้ตรงจุด ไม่สร้างภาระเพิ่มให้ลูกหนี้ ไม่ลดโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อและตั้งใจจริง ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน ทั้งเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และภาครัฐ โดยมีแนวทางการดำเนินการสำหรับลูกหนี้กลุ่มที่ต้องเร่งแก้ไข โดยมีการเร่งรัดการปรับโครงสร้างหนี้ตามมาตรการแก้หนี้ระยะยาว และการกำหนดให้เจ้าหนี้ต้องมีบริการให้คำปรึกษาแก้หนี้ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของลูกค้า ผลักดันให้มีกฎหมายที่ช่วยให้ลูกหนี้รายย่อยทั่วไปที่ไปต่อไม่ไหว ได้เข้า กระบวนการฟื้นฟูหรือขอล้มละลายได้ด้วยตนเอง ผลักดันให้มีแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง ที่มีอายุมาก และมีปัญหาทางการเงินรุนแรงก่อนหนี้ใหม่เพิ่มขึ้นเร็ว และอาจเป็นหนี้เสียหรือเรื้อรังในอนาคต โดยออกเกณฑ์เพื่อให้เจ้าหนี้ปล่อยสินเชื่อด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Lending) และคำนึงถึง ความสามารถในการจ่ายหนี้คืน และลูกหนี้ยังมีเงินเหลือพอดำรงชีพ (Macroprudential Policy) รวมถึงสร้าง แรงจูงใจให้เจ้าหนี้สินเชื่อรายย่อยคิดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย (Risk-based Pricing) พร้อมผลักดันให้เจ้าหนี้อื่นเห็นพฤติกรรมดีของลูกค้าเพื่อกระตุ้นการรีไฟแนนซ์หนี้ไปยังดอกเบี้ยที่ถูกลง และหนี้ที่ยังไม่อยู่ในตัวเลขหนี้ครัวเรือน เช่น หนี้ กยศ. สินเชื่อสหกรณ์อื่น และหนี้ในระบบจะมีการติดตาม ข้อมูลให้ครอบคลุมลูกหนี้ต่าง ๆ มากขึ้น และผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลต่าง ๆ ในการประเมิน และติดตามสินเชื่อ อาทิ ข้อมูลพฤติกรรมการจ่ายเงิน เพื่อให้ลูกหนี้เข้าถึงสินเชื่อในระบบมากขึ้นและ ด้วยต้นทุนการกู้ยืมที่ตรงตามความเสี่ยงของตน และจะเร่งผลักดันการแก้ไขปัญหาหนี้อย่างยั่งยืนตามแนวทาง ที่วางไว้ ผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บังคับใช้ได้จริงเหมาะสมกับปัญหาของลูกค้า แต่ละกลุ่ม สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจการเงิน และสามารถดูแลหนี้ครัวเรือนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ภาคครัวเรือนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจและเสถียรภาพการเงินในระยะยาว และภาคการเงินมีพื้นฐานที่แข็งแกร่ง พร้อมรองรับการพัฒนาด้านดิจิทัลและการปรับตัวไปสู่ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) ในขณะที่ กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ

ของการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลโดยความร่วมมือกันระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง กรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมถึงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2564 ให้เร่งแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการโดยเร่งด่วน เพื่อลดความเดือดร้อน โดยมีเป้าหมายให้ครูได้ชำระหนี้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือการรวมหนี้ครูไว้ในสถาบันการเงินแหล่งเดียว กำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับการผ่อนชำระหนี้ของครูให้ได้มากที่สุด ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้มีสถานีกาหนี้ครู 558 สถานี ในระดับจังหวัด ตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาที่เป็นหน่วยหักเงิน ณ ที่จ่ายระดับจังหวัด ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และปรับโครงสร้างทั้งระบบให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ครูทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมีศักดิ์ศรี อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพสังคมต่อไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาหนี้สินครูเรื้อรัง หมายถึง ปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และมีนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถช่วยลดปัญหาภาระหนี้สินของข้าราชการครูและของบุคลากรทางการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เพื่อศึกษาการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภนิตา สุนทรไชย และคณะ (2560) ให้ความหมายเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐทางด้านรายได้และรายจ่ายของนโยบายที่รัฐกำหนด ระดับและโครงสร้างของรายได้ผลกระทบจากการจัดเก็บรายได้ และการใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาครัฐ และผลของการใช้จ่ายที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ส่วนรวม และปัจจัยเศรษฐกิจที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ เงินเฟ้อ การใช้จ่ายของผู้บริโภค และอัตราดอกเบี้ย ในขณะที่ หทัยรัตน์ ควรรู้ดี และคณะ (2565) กล่าวว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลาหนึ่ง อันจะส่งผลถึงความมั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยส่วนใหญ่ปัจจัยทางเศรษฐกิจจะประกอบไปด้วย ภาวะเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย และรายได้รวมถึงค่าใช้จ่ายของประชาชน และปัจจัยทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล วัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การวางแผนทางการเงินเป็นเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้การใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นเรื่องของการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความพอเพียง สมดุลและยั่งยืน ซึ่งแนวนโยบายของหลักเศรษฐกิจพอเพียงส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดการออม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม การประหยัดอดออมนั้นจะนำมาซึ่งความสมดุลในการจัดการทรัพยากร และก่อให้เกิดการมีทรัพยากรใช้ได้ อย่างยั่งยืน รวมถึง กานต์พิชชา กองคนขวา (2565) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุต่อสุขภาพทางการเงินของประชาชนในจังหวัดพะเยา พบว่า ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ด้านดอกเบี้ย และเงินเฟ้อ มีอิทธิพลต่อสุขภาพทางการเงิน เนื่องจากการมีทักษะทางการเงินที่ดีจะช่วยให้มีสุขภาพทางการเงินดี การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินในชีวิตประจำวันก็จะดีตามไปด้วย แต่หากบุคคลไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน ก็จะสุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางการเงินตามมา และคณิงนิจ พลคำมาก (2565) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พบว่า พฤติกรรมทางการเงินของเจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับอัตราการจ่ายผลตอบแทน และคำนึงถึงและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการออม เช่น การลดหย่อนภาษีประกันชีวิต และให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านอัตราเงินเฟ้อ ด้านภาวะโรคโควิด และด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ วนิดา อินทสาร และ ชนทัต บุญรัตน์กิตติภูมิ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อน

วัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร พบว่า ผลตอบแทน ภาวะเงินเฟ้อ และรายได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณิตตา นัยนามาศ และ นรา หัตถสิน (2562) ได้ให้ความหมายของการบริหารการเงินส่วนบุคคล แบ่งเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การออม คือ เป็นการแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียเงินต้นต่ำและได้รับผลตอบแทนไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการลงทุน เช่น การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ

2. การลงทุน คือ การกักเงินไว้จำนวนหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับในอนาคต เช่น การลงทุนในธุรกิจส่วนตัว หุ้่นประเภทต่าง ๆ อสังหาริมทรัพย์ และกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น

3. การบริหารหนี้ คือ ภาระผูกพันที่ผู้กู้หรือผู้รับเครดิตต้องชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ หรือผู้กู้ให้เครดิตในเวลาที่ตกลงกันไว้ หากไม่มีความจำเป็นก็ไม่ควรจะก่อหนี้ เพราะอาจทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ดังกล่าว

4. การบริหารความเสี่ยง เนื่องจากในชีวิตประจำวันของบุคคลย่อมมีโอกาสที่จะเผชิญกับความเสี่ยงภัยอยู่ตลอดเวลา เช่น ความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ จากอัคคีภัย หรือนายจ้างให้ออกจากงาน เป็นต้น การจัดการกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ด้วยการวางแผนทำประกันชีวิตเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงนั้น

5. การวางแผนเกษียณอายุ คือ การวางแผนทางการเงินสำหรับในช่วงชีวิตหลังเกษียณอายุ ภายใต้พื้นฐานที่เป็นไปได้ เพื่อกำหนดแนวทางที่จะทำให้แผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การมีเงินฝากธนาคารเพื่อไว้ใช้จ่ายหลังเกษียณ เป็นต้น

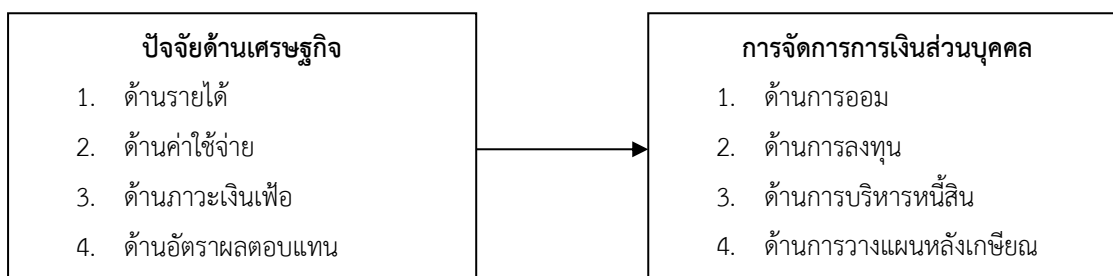
6. การวางแผนภาษี คือ การวางแผนทางการเงินในอนาคตเพื่อลดภาษีที่ต้องจ่าย สามารถทำได้โดยการนำรายการลดหย่อนภาษี เช่น ประกันชีวิต เงินบริจาค เป็นต้น เพื่อให้มีเงินลงทุนเพิ่มมากขึ้น

ภัทรพงศ์ ฐิติกุล (2563) กล่าวถึง การบริหารจัดการด้านการเงินส่วนบุคคล หมายถึงการวางแผนในการบริหารจัดการด้านการเงินของส่วนบุคคลหรือรวมไปถึงครอบครัวอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้ ประกอบไปด้วยกิจกรรมด้านการเงินต่าง ๆ อาทิ การหารายได้ การใช้จ่ายเงิน การออมเงิน การลงทุน และการวางแผนสำหรับการเกษียณอายุ ในขณะที่ พนมพล สุขวัฒนทรัพย์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า หากต้องการให้ตนเองและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีมีรากฐานมั่นคงในบั้นปลายชีวิตก็ต้องเตรียมการวางแผนการเงิน การวางแผนการเงินที่ดีจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และรู้จักพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในการบริหารจัดการการเงินด้วย เพื่อให้การวางแผนถูกต้องสมเหตุสมผล และมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น โดยที่ สมบูรณ์ สารพัด และคณะ (2565) ได้ศึกษาผลกระทบของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการเงิน และภาวะเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลกลุ่มคนวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า กับการวางแผนทางการเงินเพื่อการสร้างความมั่งคั่ง (วางแผนเงินออมวางแผนใช้จ่ายเงิน และวางแผนหนี้สิน) มาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเพื่อการปกป้องความมั่งคั่ง (วางแผนประกันวางแผน

เกษียณ) และเพื่อเพิ่มพูนความมั่งคั่ง (วางแผนการลงทุน วางแผนภาษี) และเพื่อการสงมอบความมั่งคั่ง (วางแผนมรดก) ตามลำดับ และสุชานาฏ โปอินทร์ (2564) ได้ศึกษาข้อมูลปัจจัยการจัดการการเงินส่วนบุคคลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของผู้สูงวัยอย่างมีความสุขในเขตภาคใต้ตอนบน พบว่า ผู้สูงวัยในเขตภาคใต้ตอนบนให้ความสำคัญต่อการตั้งเป้าหมายในชีวิต การจัดสรรรายได้เพื่อการประมาณรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีส่วนตัว การออม การบริหารหนี้สิน และให้ความสำคัญในส่วนการลงทุนตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และลูกจ้างประจำ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 1,469 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 306 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามระดับความคิดเห็น (Likert Scale) 5 ระดับ (1 = น้อยที่สุด – 5 = มากที่สุด) นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และกำหนดค่าคะแนนตามเกณฑ์ช่วงชั้นของค่าคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2561) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questions) แสดงความคิดเห็นในลักษณะข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา โดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำค่าคะแนนมาคำนวณหาค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00 ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด โดยหา

ค่า Cronbach's Alpha ที่ระดับ 0.7 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2561) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) วิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.90 มีอายุระหว่าง อายุ 25 – 36 ปี ร้อยละ 54.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 70.90 มีรายได้ประจำต่อเดือน ระหว่าง 15,000 – 25,000 บาท ร้อยละ 54.60 มีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่าร้อยละ 60 (คิดเป็นร้อยละของรายได้ต่อเดือน) ร้อยละ 44.10 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 47.70 มีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน ร้อยละ 54.90 มีพื้นที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองชุมพร ร้อยละ 59.50 และส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริมที่นอกเหนือจากรายได้ประจำ ร้อยละ 65.70

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) จัดลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านภาวะเงินเฟ้อ รองลงมาคือ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านอัตราผลตอบแทน และด้านรายได้ ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ด้านภาวะเงินเฟ้อ โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ภาวะเงินเฟ้อมีผลกระทบต่อค่าครองชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การวางแผนการใช้จ่ายเงินจะช่วยลดปัญหาจากภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินเฟ้อทำให้ต้องปรับแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้ได้สินค้าในปริมาณเท่าเดิม ภาวะเงินเฟ้อทำให้รู้สึกมีความต้องการซื้อลดลง และมีแผนหารายได้เพิ่มเพื่อชดเชยภาวะเงินเฟ้อเพราะต้องใช้จ่ายเงินมากขึ้น ตามลำดับ

2.2 ด้านค่าใช้จ่าย โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีการจัดลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่ายและจ่ายค่าใช้จ่ายที่จำเป็นก่อนเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คำนึงถึงความจำเป็นและคุ้มค่าก่อนการตัดสินใจซื้อทุกครั้ง หากมีเงินเหลือจ่ายมากพอ จะให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวหรือการสังสรรค์ สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยได้ หรือหากจำเป็นก็สามารถตัดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยออกจากแผนการใช้จ่ายเงินได้ และมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินโดยจัดสรรเงินสำหรับค่าใช้จ่ายจำเป็นทุกเดือนเดือนละเท่า ๆ กัน ตามลำดับ

2.3 ด้านอัตราผลตอบแทน โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า เลือกรับการออมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ อัตราผลตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจวางแผนจัดการการเงินส่วนบุคคล คำนึงถึงวินัยการออม

มากกว่าอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ เปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยทุกครั้งก่อนการฝากเงินกับธนาคาร หรือสถาบันการเงิน และวางแผนนำเงินไปลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า ตามลำดับ

2.4 ด้านรายได้ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ความสามารถในการสร้างรายได้ประจำ และการจัดสรรเงินรายได้ส่วนหนึ่งไว้สำหรับการใช้จ่ายใช้สอย ตามความต้องการหรือความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดสรรรายได้เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ การจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการออม/ลงทุนให้ได้กำไรเกิดรายได้เพิ่มตามลำดับ และการมีรายได้เสริมจากการค้าขาย เกษตรกรรม ธุรกิจออนไลน์ หรืออื่น ๆ มากกว่ารายได้จากงานประจำ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์การจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) จัดลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการวางแผนหลังเกษียณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารหนี้สิน ด้านการออม และด้านการลงทุน ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผนหลังเกษียณ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีในวัยเกษียณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วางแผนการดำเนินชีวิตในวัยเกษียณ เลือกลงทุนระยะยาวเพื่อรับผลตอบแทนในวัยเกษียณ เป็นการวางแผนเกษียณอย่างเหมาะสม สามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตในวัยเกษียณได้อย่างชัดเจน และคิดว่าหากมีความพร้อมเพียงพอการออกจากงานก่อนวัยเกษียณเป็นทางเลือกที่น่าสนใจตามลำดับ

3.2 ด้านการบริหารหนี้สิน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า บริหารหนี้สินได้อย่างเป็นระบบและไม่เคยมีหนี้ค้างชำระ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สามารถปลดภาระหนี้สินได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการวางแผนชำระหนี้ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละเดือน ให้ความสำคัญกับการบริหารหนี้สินเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และโครงการแก้ไขปัญหานี้สินของรัฐจะสามารถช่วยแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระได้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

3.3 ด้านการออม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การให้ความสำคัญกับการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ออมเงินด้วยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับธนาคารหรือสถาบันการเงิน จัดสรรเงินออมเพื่อวัตถุประสงค์หลักคือ ซื้อบ้าน ซื้อรถ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการซื้อสลากออมทรัพย์เป็นการออมที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่มีโอกาสได้รับผลตอบแทนสูงกว่าการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำ ตามลำดับ และเมื่อมีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้วจะมีความสามารถในการออม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3.4 ด้านการลงทุน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) จัดลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า เลือกลงทุนในกองทุนรวม กบข. เพื่อไว้ใช้จ่ายยามเกษียณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ลงทุนใน

กองทุนรวมประเภทต่าง ๆ เป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจเพราะมีสิทธิลดหย่อนภาษีได้ ให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ เช่น ซื้อที่ดิน ซื้อบ้าน เพื่อเพิ่มมูลค่าในอนาคต ตามลำดับ ในส่วนของการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับการลงทุนเพื่อผลตอบแทนในอนาคต และให้ความสำคัญกับการลงทุนโดยการซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพื่อรับเงินปันผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) ของตัวแปรตามผ่านตัวแปรอิสระทุกตัว

ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ	Standardized	Unstandardized		t	Sig.
	Coefficients	Coefficients			
	Beta	B	Std. Error		
(Constant)		0.441	0.152	2.891	0.004*
ด้านรายได้ (x_1)	0.264	0.222	0.040	2.891	0.000*
ด้านค่าใช้จ่าย (x_2)	0.313	0.302	0.046	5.575	0.000*
ด้านภาวะเงินเฟ้อ (x_3)	0.054	0.054	0.044	6.583	0.224
ด้านอัตราผลตอบแทน (x_4)	0.321	0.286	0.043	1.217	0.000*

Dependent Variable : การจัดการการเงินส่วนบุคคล, $R = .803$, $R^2 = .645$, $\text{Adj-}R^2 = .640$, $\text{SE} = .37320$, $F = 136.618$, $\text{Sig. of } F = .000^{**}$, $P < .05^*$

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของตัวแปรตามผ่านตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านอัตราผลตอบแทน ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ซึ่งสามารถสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

สมการถดถอย (Regression Analysis)

$$y = a + bx_1 + cx_2 + dx_3 + ex_4$$

แทนค่าสมการได้

$$y = 0.441 + 0.222(x_1) + 0.302(x_2) + 0.286(x_4)$$

จากสมการข้างต้น ค่า $\text{Adj-}R^2$ เท่ากับ 0.640 แสดงว่าสมการข้างต้นสามารถพยากรณ์ได้ 64.00% ส่วนอีก 37.32% ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่ ซึ่งอาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านอัตราผลตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าการมีรายได้เสริมเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีภาระงานมาก โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการจัดการเรียนการสอน หากจะหารายได้เสริมด้วยการสอนพิเศษนอกเวลาราชการในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายสูง เป็นไปได้ยาก

5.2 วัฒนธรรมการแต่งกาย เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไทย การแต่งกายตามสีวัน การแต่งกายในวันสำคัญต่าง ๆ ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

5.3 ต้องการให้มีการช่วยเหลือโดยการปรับเพิ่มอัตราเงินเดือน เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของทุกสถาบันการเงินให้มีความเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน

5.4 การสร้างวินัยทางการเงินส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญ และเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถแก้ปัญหาภาระหนี้สินได้

5.6 นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างรายได้ เกิดการออม และลดภาระหนี้สิน

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านภาวะเงินเฟ้อ ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาคือด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.87$) ด้านอัตราผลตอบแทน ($\bar{X} = 3.79$) และด้านรายได้ ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ คณิงนิจ พลคำมาก (2565) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ สภาวะโรคโควิด ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ส่งผลต่อการออมเพื่อวางแผนก่อนวัยเกษียณอายุ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เช่นเดียวกับ หทัยรัตน์ ควรรู้ดี และคณะ (2565) พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะเงินเฟ้อ ด้านอัตราดอกเบี้ย และด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย อีกทั้ง วนิดา อินทสาร และ ชมทัต บุญรัตน์กิตติภูมิ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอัตราผลตอบแทน ด้านภาวะเงินเฟ้อ และด้านรายได้ ตามลำดับ

2. จากการศึกษาการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการวางแผนหลังเกษียณ ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารหนี้สิน ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการออม ($\bar{X} = 3.54$) และด้านการลงทุน ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุขานาฏ โพธิ์นทร์ (2564) ศึกษาการรับรู้ถึงความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของผู้สูงวัยอย่างมีความสุขในเขตภาคใต้ตอนบน พบว่า มีการให้

ความสำคัญต่อการตั้งเป้าหมายในชีวิต การจัดสรรรายได้เพื่อการประมาณรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีส่วนตัว การออม การบริหารหนี้สิน และให้ความสำคัญในส่วนการลงทุน ตามลำดับ และสมบูรณ์ สารพัด และคณะ (2565) ศึกษารูปแบบการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงิน อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยให้ความสำคัญเพื่อการสร้างความมั่งคั่ง (วางแผนเงินออม วางแผนใช้จ่ายเงิน วางแผนหนี้สิน) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เพื่อการปกป้องความมั่งคั่ง (วางแผนประกัน วางแผนเกษียณ) เพื่อเพิ่มพูนความมั่งคั่ง (วางแผนการลงทุน วางแผนภาษี) และเพื่อการสงมอบความมั่งคั่ง (วางแผนมรดก) ตามลำดับ และภัทรพงศ์ ฐิติกุล (2563) ได้ศึกษาการรับรู้การบริหารการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชนในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก จัดเรียงรายด้านตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออม ด้านการใช้จ่ายเงิน ด้านการวางแผนเพื่อสำหรับอนาคต ยามปลดเกษียณ และด้านการลงทุน ตามลำดับ

3. จากการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านอัตราผลตอบแทน ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านภาวะเงินเฟ้อ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้หลักจากงานประจำ มีการให้ความสำคัญกับการจัดสรรเงินรายได้แต่ละส่วนสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเมื่อมีเงินเหลือจ่ายจึงจะมีการออม จึงคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่คุ้มค่าก่อนจะตัดสินใจออมหรือลงทุน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีการให้ความสำคัญกับภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรโดยตรง จึงมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะได้รับจากภาวะเงินเฟ้อ โดยปรับแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้ได้สินค้าในปริมาณเท่าเดิม อีกทั้งภาวะเงินเฟ้อก็มีความต้องการซื้อลดลง ในขณะเดียวกันก็มีแผนหารายได้เพิ่มเพื่อชดเชยภาวะเงินเฟ้อด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภณิศา สุนทรไชย และคณะ (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ 3 ตัวแปร ได้แก่ รายได้-ค่าใช้จ่าย ภาวะเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2 ตัวแปร ได้แก่ รายได้-ค่าใช้จ่าย และอัตราดอกเบี้ย มีผลต่อตัวแปรตาม คือการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรด้านภาวะเงินเฟ้อ พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วยเช่นกัน โดยให้เหตุผลไว้ว่า อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนมากยังไม่เข้าใจความหมายของเงินเฟ้อ และผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเงินเฟ้อ ดังนั้นการสื่อสารเศรษฐกิจควรเน้นความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อให้ประชาชนได้รับความรู้มากขึ้น และนอกจากนี้อาจเป็นที่ข้อคำถามการวิจัย ที่ไม่สามารถสื่อความหมายเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อให้ชัดเจนต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และบุษปรีชต์ บุญธรรม (2565) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการครูวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ

ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านการรับรู้ข่าวสาร และด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมถึงงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ควรรู้ดี และคณะ (2565) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านภาวะเงินเฟ้อ ด้านอัตราดอกเบี้ย และด้านรายได้-ค่าใช้จ่าย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในระดับสูง ($R = .873$) แสดงว่าตัวแปรทุกตัวสามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของวนิดา อินทสาร และ ชมทัต บุญรัตนกิตติภูมิ (2564) พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านภาวะเงินเฟ้อ และด้านรายได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะเดียวกันงานวิจัยของ Phorncharoen et al. (2022) พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย/อัตราผลตอบแทน การวางแผนลดหย่อนภาษี การผ่อนชำระสินเชื่อ ความเสี่ยงในการลงทุน และทัศนคติการออมซึ่งรวมถึงแรงจูงใจ ความรู้ด้านการลงทุนและความเข้าใจ ส่งผลต่อการวางแผนการออม/การลงทุนส่วนบุคคลสำหรับ Gen X ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รวมทั้งงานวิจัยของสุมานะ นาคผ่อง (2563) ได้ศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออม ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านรายรับรวมของครัวเรือน ด้านผลตอบแทนการออม ด้านภาระหนี้สินต่อเดือน และด้านความมั่นคง มีความสัมพันธ์กับการออมเงินของเกษตรกรชาวไร่อ้อยสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไกรวิญญ์ ประชุมพันธ์ และคณะ (2561) พบว่า รายได้ และค่าใช้จ่าย มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีช่วงอายุอยู่ในวัยเริ่มต้นทำงานถึงวัยกลางคน ซึ่งมีความทุ่มเท ตั้งใจ พร้อมจะพัฒนาตนเอง มีความสามารถสร้างรายได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนรายได้ และมีความสนใจเกี่ยวกับการออมและการลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี หน่วยงานสามารถให้การสนับสนุนโดยมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนรายได้ รายจ่าย การออม และการลงทุน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ลดปัญหาภาระหนี้สิน
2. นอกจากการศึกษาข้อมูลข่าวสารเพื่อตัดสินใจออมหรือลงทุนผ่านทางสื่อต่าง ๆ แล้ว การให้โอกาสและสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในสายงาน เพื่อเพิ่มรายได้ เกิดการออมเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ปัญหาภาระหนี้สินลดลง

3. จากการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคตมากกว่าปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่พบว่า มีการให้ความสำคัญกับการวางแผนหลังเกษียณเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการบริหารหนี้สิน การออม และการลงทุน อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างไม่กังวลในเรื่องของการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล ณ ปัจจุบัน เนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอน ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของรายจ่ายด้วยเช่นกัน ดังนั้น การให้ความสำคัญกับการบริหารหนี้สิน การออม และการลงทุน อาจช่วยให้มีการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลการศึกษาต่างกัน ดังนั้น การศึกษาข้อมูลจากแหล่งอื่นหรือบุคคลกลุ่มอื่นจะได้ผลการศึกษาที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้

2. การศึกษาครั้งนี้นำปัจจัยเพียงบางส่วนที่เกี่ยวข้องมาตั้งประเด็นเพื่อทำการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียว ดังนั้น หากผู้สนใจต้องการศึกษา สามารถนำงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการศึกษาประเด็นอื่นที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาปัจจัยเศรษฐกิจด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคล การศึกษาการจัดการการเงินส่วนบุคคลด้านอื่นที่นอกเหนือจากงานวิจัยนี้ หรือศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคล เพื่อลดปัญหาภาระหนี้สิน เป็นต้น

3. ผลจากการศึกษาวิจัยนอกเหนือจากการหาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ซึ่งได้แก่ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านอัตราผลตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้ว ยังพบว่า ตัวแปรอิสระหรือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านภาวะเงินเฟ้อ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่สามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้ ดังนั้น ผู้สนใจสามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาต่อยอดเพื่อเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการ และนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์พิชชา กองคนขวา. (2565). ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อสุขภาพทางการเงินของประชาชนในจังหวัดพะเยา. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 39(1), 53-80.
- ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์, ธนสุวิทย์ ทับทิมธรรักษ์, และสุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(2), 313-330.
- คณิตดา นัยนามาศ และ นรา หัตถสิน. (2562). พฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 8(16), 32-51.

- คณินิจ พลคำมาก. (2565). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเพื่อวางแผนก่อนวัยเกษียณอายุของเจ้าหน้าที่สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566, 15 กุมภาพันธ์). แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน. <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20230214.html>
- บุษปรีชต์ บุญธรรม. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชิตมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พนมพล สุขวัฒนทรัพย์. (2563). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับการออมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 3(2), 1-11.
- ภณิตา สุนทรไชย, รทวรรณ อภิโชติธนกุล, และกอบชัย นิกรพิทยา. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภัทรพงศ์ ฐิติกุล. (2563). การรับรู้การบริหารจัดการด้านการเงินส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อลักษณะการเป็นหนี้ของพนักงานบริษัทเอกชนในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา อินทสาร และ ชนัตต์ บุญรัตน์กิตติภูมิ. (2564). ปัจจัยเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร. วารสารบริหารธุรกิจ, 11(2), 46-56.
- สมบูรณ์ สารพัด, นภาพร หงส์ภักดี, สืบพงศ์ หงส์ภักดี, และสิทธิเดช บำรุงทรัพย์. (2565). ผลกระทบของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการเงินและภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กลุ่มวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี. วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 14(1), 54-63.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566, 6 มกราคม). ศธ.ร่วมมือ 12 พันธมิตร แก้ไขปัญหาหนี้สินครูเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน. <https://ops.moe.go.th/mou-12-good-partnership/>.
- สุชานาฏ โปอินทร์. (2564). การจัดการการเงินส่วนบุคคลของผู้สูงวัยอย่างมีความสุขในเขตภาคใต้ตอนบน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุมานะ นาคผ่อง. (2563). ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมเงินของเกษตรกรชาวไร่น้ำปาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- หทัยรัตน์ ควรรู้ดี, มาลินี ศรีไมตรี, และอรรณพ ตามสีวัน. (2565). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลตาม

หลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการจัดการและการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 9(1), 107-122.

Krejcie, R.V., & Morgan D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Phorncharoen, I., Chotivanich, P., & Phorncharoen, S. (2022). Economic Factors and Saving Attitudes Affecting Personal Savings/Investment Planning for Gen x. *UBRU International Journal Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 2(3), 13-23.